

Araştırma Makalesi

Künye: Metin, S.N., Kılıç, & Ayan, S. (2020) Osmaniye ili rekreatif alanlarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 22(3)

OSMANİYE İLİ REKREATİF ALANLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Serkan Necati METİN¹, Mehmet Ali KILIÇ², Sinan AYAN³

ÖZ

Bu çalışmanın amacı Osmaniye İlinde bulunan rekreatif alanların kullanıcılar tarafından çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesidir.

Çalışmaya gönüllülük esasına göre kolayda örnekleme metodu ile seçilmiş 444 erkek, 488 bayan olmak üzere toplam 932 kişi katılmıştır. Gönüllülere, medeni durum, cinsiyet, meslek ve gelir değişkenleri ile birlikte, Ulaş ve Ayan (2017) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan “Rekreatif alanları değerlendirme ölçeği” (RAD) uygulanmıştır. Uygulanan ölçekte rekreatif alanlar 3 faktörde elen alınmıştır. I. faktörde, büyüklük, işlevsellik ve donanım, II. Faktörde genel yeterlilik, III. Faktörde ise temel ihtiyaçların karşılanabilmesi ve hijyen alt boyutları incelenmiştir. Elde edilen veriler SPSS 22 paket programında değerlendirilmiştir.

Verilerden elde edilen bilgilere göre; rekreatif alanların değerlendirilmesinde medeni durum ve cinsiyet açısından genel ortalama ve tüm alt boyutlarda anlamlı bir fark olmadığı anlaşılmıştır ($p>0.05$). Meslek ve gelir açısından ise, Alanın Donanım, İşlevsellik, Çeşitlilik ve Nicel Yeterlilik boyutu, Alanın Genel Yeterlilik boyutu, Temel İhtiyaçları Karşılatabilme ve Hijyen Yeterlilik alt boyutlarında ve genel ortalama da gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.05$).

Sonuç olarak, kullanıcılar açısından rekreatif alanların değerlendirilmesinin çeşitli değişkenlere göre farklılıklar gösterdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Rekreatif alanlar, İşlevsellik, Donanım, Nicel yeterlilik.

EVALUATION OF RECREATIVE AREAS IN OSMANIYE IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

ABSTRACT

The purpose of this study was to evaluate the recreation areas in Osmaniye in terms of various variables by users.

A total of 932 volunteers, 444 men and 488 women, selected convenience sampling method participated in the study. ‘The Recreation Areas Assesment Scale (RAS)’ which studied for validity and reliability by Ulaş and Ayan (2017) were applied to the volunteers along with their marital status, occupation and income variables. In the applied scale, recreational areas were screened under 3 factors. In I. factor, size, functionality and equipment, II. factor, general competence, III. factor, the ability to meet basic needs and hygiene sub-dimensions were examined. The data obtained were evaluated in SPSS 22 package program.

According to information obtained from data, there was no significant difference in terms of marital status and gender in overall average and all sub-dimensions in the evaluation of recreation areas ($p>0.05$). In terms of occupation and income, there were significant difference in overall average and between subgroups about Equipment, Functionality and Diversity of area, Quantitative and General Qualification of area, Hygiene Sufficiency and Meeting Basic Needs ($p<0.05$).

As a result, it can be said that the evaluation of recreation areas by users varies according to various variables.

¹Emniyet Genel Müdürlüğü, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü, İstanbul.
0000-0001-5951-2893

²Milli Eğitim Bakanlığı, Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Gaziantep.
0000-0002-0479-7032

³Kırıkkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Kırıkkale.
0000-0001-9223-7969

Keywords: Recreation areas, Functionality, Equipment, Quantitative competence.

GİRİŞ

Rekreasyon farklı ülkelerde coğrafi yapı ve yapıları açısından farklılıklar göstermektedir. Ancak dil olarak ise hemen hemen benzerlik göstermektedir. Kelimenin latin harfleri ile kendini yenileme olarak kullanılan “recreatio” kelimesinden türemiştir (İsufi, 2008). Rekreasyon kişinin zorunlu olarak yaptığı iş ve etkinliklerin dışında kalan zamanda kendini yenilemek ve dinlendirmek için yapılan fiziksel aktivitelerdir (Badrić, Krističević, and Krakan, 2016). Rekreasyona duyulan ihtiyacın giderek artmasının sebebi ise, kişisel ve toplumsal olarak sağladığı faydalardan ileri gelmektedir (Karaküçük, 1995; Koçer, 1980; Krous, 1985).

Bireyin fiziksel aktivitede bulunması toplum sağlığı açısından da önem arz etmekte ve birçok hastalığın önüne geçmektedir (McKenzie, Crespo, Baquero ve Elder, 2010). Rekreatif etkinlikler için yapılan fiziksel aktivitelerin fiziksel ve zihinsel sağlığa faydalı olduğuna dair de birçok çalışma bulunmaktadır (Bucworth ve Dishman., 2002; Long, 1993; Gill, 1986). Ayrıca bazı çalışmalar kişinin stresini de azalttığını göstermiştir (Wijndaele v.d., 2007; Coleman ve Iso-Ahola, 1993; Soyer v.d., 2012). Rekreatif etkinliklerde birey zihinsel sağlığını arttırdıkça ve iş yoğunluğu ile ilişkisinden uzaklaştıkça, stres önlenmiş ve stres ile başa çıkabilmek için özgüven artmıştır (Sarı, 2012; Deci ve Ryan, 1985; Block, 1999; Kirkcaldy, Stephard ve Siefen, 2002).

Teknolojinin modernleşmesi ve şehirleşme ile birlikte insanın doğal yapısı olan hareket olgusu zamanda kısıtlanmaktadır. Çalışma saatlerinin yoğunluğu kişide sağlık problemlerine yol açmaya başladığı günden itibaren rekreasyon alanlarının da önemi artış göstermiştir. Kişi rekreatif alanlarda vakit geçirdikçe fiziksel olarak güçlenmeye ve psikolojik olarak rahatlamaya başlar. Böylelikle rekreatif etkinliklere katılan kişi, işe döndüğünde kendini rahatlamış ve yenilenmiş hisseder (Gümüş ve Özgül, 2017).

Son yıllarda ulusal, bölgesel ve yerel yöneticilerin en önemli sorumlulukları, yönetimleri altında bulunan insanların ekonomik ferahlığını ve sağlık seviyelerini arttırılmasıdır. Bu bağlamda şehirlerde kurulan rekreatif alanların da önemi daha da artmaktadır (Moblely, 2006). Bu bağlamda, bu çalışmada da Osmaniye ilinde bulunan rekreatif alanların kullanıcılar açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Katılımcılar

Araştırmaya Osmaniye ilinde ikamet eden ve yapılan anketi gönüllü olarak cevaplayan 932 kişi katılmıştır (Erkek 488 ve Kadın 444, Evli 703 ve Bekar, Kamu çalışanı 364, Özel sektör 154, Serbest Meslek 217, Diğer 197). Katılımcılara ölçeği doldurmadan önce çalışma ile ilgili bilgiler verilmiştir. Katılımcılardan öncelikle kişisel bilgileri içeren soruların cevaplanması istenilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada, araştırmacı tarafından hazırlanan tanımlayıcı bilgiler kısmında katılımcıların kişisel bilgilerini içeren form ve rekreatif alanların değerlendirebilmesi için Ulaş ve Ayan (2017) tarafından geliştirilen Rekreatif Alanları Değerlendirme ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 3 faktörden ve 20 sorudan oluşmaktadır. I. Faktör de yer alan maddelerin içeriğine bakıldığında (17, 9, 16, 18, 8, 15, 7, 19, 20, 10) alanın büyüklüğü, işlevselliği ve alandaki donanımlarla ilgili ifadeler yer aldığı için bu faktöre “Alanın donanım, işlevsellik, çeşitlilik ve nicel yeterliliği boyutu”, II. Faktörde yer alan maddelerin içeriğine bakıldığında (1, 2, 3, 4) fiziksel aktivite yapılan her alanda bulunması gereken temel gereksinimlerden bahseden maddeler yer aldığı için bu faktöre “Alanın genel yeterlilik boyutu” III. Faktörde yer alan maddelerin içeriğine bakıldığında (12, 13, 14, 5, 6) alan temizliği bakımı, temel ihtiyaçları karşılayabilmek için gerekli donanımlardan bahsettiği için bu faktöre “temel ihtiyaçları karşılayabilme ve hijyen yeterliliği boyutu” ismi verilmiştir. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı .92, alan genel yeterlik alt boyutunda .81, temel ihtiyaçları karşılayabilme ve hijyen yeterliliği boyutunda .78 ve alanın donanım, işlevsellik, çeşitlilik ve nicel yeterliliği boyutunda .84 olarak saptanmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen verilerin analizi için SPSS 22.0 istatistikî paket programı kullanılmıştır. Kullanılacak olan testlerin belirlenmesi ve varyansların homojen olup olmadığı Kolmogorof-Smirnov ve Shapiro Wilk testleri ile incelenmiş ve dağılımın homojen olduğu görülmüştür. Araştırmada, parametrik dağılımlarda bağımsız gruplar t testi (Independent T Test) ve Tek Yönlü Anova testi kullanılmıştır. Gruplar arasındaki farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığı test etmek için Tukey post-hoc testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Çalışmaya katılanlara ait tanımlayıcı bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Grubu Tanımlayıcı Bilgiler

Değişken		n	%
Cinsiyet	Erkek	444	47,6
	Kadın	488	52,4
Medeni Durum	Evli	703	75,4
	Bekar	229	24,6
Meslek	Kamu Çalışanı	364	39,1
	Özel Sektör	154	16,5
	Serbest Meslek	217	23,3
	Diğer	197	21,1
Gelir	0-1000 TL	174	18,7
	1001-2000 TL	269	28,9
	2001-3000 TL	201	21,6
	3001 ve üzeri	288	30,9

Araştırmaya gönüllülük esasına göre 444 erkek 488 bayan toplam 932 kişi katılmıştır.

Katılımcıların 703’ ü evli 229’ u bekindir. Katılımcıların meslek grupları incelendiğinde 364 kişi kamu çalışanı, 154 kişi özel sektör, 217 serbest meslek ve 197 diğer olarak sınıflanmıştır. Katılımcıların gelir düzeyin 0 – 1000 TL arası 174 kişi, 1001 – 2000 TL arası 269 kişi, 2001 – 3000 TL arası 201 kişi ve 3001 ve üzeri 288 kişi olarak tespit edilmiştir.

Tablo 2. Kullanıcıların Cinsiyet Değişkenine Bağlı RAD Puanlarının T Testi Sonuçları

Rekreatif Alanlarını Değerlendirme	Erkek/ Kadın	\bar{X}	S.S.	t	df	p
Alanın Donanım, İşlevsellik, Çeşitlilik ve Nicel Yeterlilik	444	2,98	,77	,163	930	,871
	488	2,97	,75			
Alanın Genel Yeterlilik	444	2,98	,96	,195	930	,846
	488	2,97	,95			
Temel İhtiyaçları Karşılatabilme ve Hijyen Yeterlilik	444	3,00	,86	-,541	930	,589
	488	3,03	,81			
RAD	444	2,98	,77	-,020	930	,984
	488	2,98	,73			

p<0.05

Tablo 2’de rekreatif alanları değerlendirme ölçeğine göre cinsiyet değişkenine bağlı olarak t testi sonuçları verilmektedir. Buna göre, rekreatif alanları değerlendirme ölçeği genel ortalama da ve tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (p>0.05).

Tablo 3. Kullanıcıların Medeni Durum Değişkenine Bağlı RAD Puanlarının T Testi Sonuçları

Rekreatif Alanlarını Değerlendirme	Evli/ Bekar	\bar{X}	S.S.	t	df	p
Alanın Donanım, İşlevsellik, Çeşitlilik ve Nicel Yeterlilik	703	2,96	,76	-,736	930	,462
	229	3,00	,75			
Alanın Genel Yeterlilik	703	2,95	,96	-1,598	930	,110
	229	3,06	,91			
Temel İhtiyaçları Karşılatabilme ve Hijyen Yeterlilik	703	2,99	,85	-1,846	930	,065
	229	3,10	,80			
RAD	703	2,96	,75	-1,364	930	,173
	229	3,04	,72			

p<0.05

Tablo 3’de rekreatif alanları değerlendirme ölçeğine göre medeni durum değişkenine bağlı olarak t testi sonuçları verilmektedir. Buna göre, rekreatif alanları değerlendirme ölçeği genel ortalama da ve tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (p>0.05).

Tablo 4. Kullanıcıların Gelir Değişkenine Bağlı RAD Puanlarının ANOVA Testi Sonuçları

Rekreatif Alanları Değerlendirme	Gruplararası	Grup içi	Kareler Toplamı	df	Kareler Ort.	F	P	Tukey
Alanın Donanım, İşlevsellik, Çeşitlilik ve Nicel Yeterlilik	Gruplararası		11,431	3	3,810	6,757	,000*	4<1-2-3
	Grup içi		523,333	928	,564			
	Toplam		534,763	931				
Alanın Genel Yeterlilik	Gruplararası		15,991	3	5,330	5,985	,000*	4<1
	Grup içi		826,491	928	,891			
	Toplam		842,482	931				
Temel İhtiyaçları Karşılatabilme ve Hijyen Yeterlilik	Gruplararası		15,310	3	5,103	7,456	,000*	4<1-2-3
	Grup içi		635,154	928	,684			
	Toplam		650,464	931				
RAD Ortalama	Gruplararası		12,837	3	4,279	7,822	,000*	4<1-2-3
	Grup içi		507,673	928	,547			
	Toplam		520,510	931				

1= 0-1000 TL 2=1001-2000 TL 3=2001-3000 TL 4=3001 ve Üzeri

p<0,05

Tablo 4’de kullanıcıların gelir değişkenine göre rekreatif alanları değerlendirme düzeylerine ait ANOVA testi sonuçları verilmektedir. Gelir değişkenine göre, Alanın Donanım, İşlevsellik, Çeşitlilik ve Nicel Yeterlilik boyutu, Alanın Genel Yeterlilik boyutu, Temel İhtiyaçları Karşılatabilme ve Hijyen Yeterlilik alt boyutlarında ve genel ortalama gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonucunda gelir düzeyi 3001 ve üzeri olan kullanıcıların diğer gelir düzeylerinde olan kullanıcıların göre rekreatif alanlarının yetersiz olduğunu ifade etmektedirler.

Tablo 5. Kullanıcıların Meslek Değişkenine Bağlı RAD Puanlarının ANOVA Testi Sonuçları

Rekreatif Alanları Değerlendirme	Gruplararası		Kareler		Kareler		F	P	Tukey
	Grup içi	Kareler	df	Ort.					
Alanın Donanım, İşlevsellik, Çeşitlilik ve Nicel Yeterlilik	Gruplararası	8,190	3	2,730					
	Grup içi	526,574	928	,567	4,811	,002*	1<4		
	Toplam	534,763	931						
Alanın Genel Yeterlilik	Gruplararası	11,133	3	3,711					
	Grup içi	831,350	928	,896	4,142	,006*	1<4		
	Toplam	842,482	931						
Temel İhtiyaçları Karşılatabilme ve Hijyen Yeterlilik	Gruplararası	7,697	3	2,566					
	Grup içi	642,768	928	,693	3,704	,011*	1<4		
	Toplam	650,464	931						
RAD Ortalama	Gruplararası	8,399	3	2,800					
	Grup içi	512,111	928	,552	5,703	,002*	1<4		
	Toplam	520,510	931						

1= Kamu 2=Özel Sektör 3=Serbest Meslek 4=Diğer

$p<0,05$

Tablo 5’de kullanıcıların meslek değişkenine göre rekreatif alanları değerlendirme düzeylerine ait ANOVA testi sonuçları verilmektedir. Meslek değişkenine göre, Alanın Donanım, İşlevsellik, Çeşitlilik ve Nicel Yeterlilik boyutu, Alanın Genel Yeterlilik boyutu, Temel İhtiyaçları Karşılatabilme ve Hijyen Yeterlilik alt boyutlarında ve genel ortalama gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonucunda kamu sektöründe çalışan kullanıcıların özel sektör, serbest meslek ve diğer sektörlerde çalışan kullanıcılara göre rekreatif alanlarının yetersiz olduğunu ifade etmektedirler.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Şehirlerin giderek büyümesi ile birlikte şehirde yaşayanların kendilerini yenileyebilecek, stres atabilecek ve serbest zamanlarını değerlendirebilecek alanlar olan rekreatif alanlar da önem kazanmıştır. Bu bağlamda, rekreatif alanların değerlendirilmesine yönelik çalışmalarda hızlanmıştır. Bu çalışmada bu açıdan Osmaniye ilinde bulunan rekreatif alanların kullanıcılar açısından değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Gelir ve mesleki açıdan değerlendirildiğinde rekreatif alanların değerlendirilmesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Buna göre kamu kurumlarında çalışanların ve gelir seviyesi yüksek olanların rekreatif alanlarda eksikliklerin olduğunu düşündüğü tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Kara ve ark. yaptığı çalışmada İstanbul ilinde bulunan rekreatif alanların güvenlik açısından yetersiz olduğu ve bu alanlarda sık aralıklarla adli olayların meydana geldiği anlaşılmıştır. Ayrıca rekreasyon alanlarının şehrin merkezinde bulunduğu ve küçük alanlardan oluştuğu bu sebebiyle de yoğun kalabalıkların yaşandığı tespit edilmiştir (Kara, Demirci ve Kocaman, 2008). Bu durumun İstanbul'un kalabalık nüfusu ve buna bağlı olarak ortaya çıkan sorunlardan kaynaklandığı söylenebilir. Bunun dışında aynı çalışma da rekreatif alanlar ilçeler bazında da incelenmiş ve sosyo-ekonomik seviyesi yüksek olan ailelerin yaşadığı merkez ilçelerde daha fazla rekreatif alan olduğu fakat çok yetersiz kaldığı belirtilmiştir. Sandal ve Karademir'in Kahramanmaraş ilinde yaptığı çalışmada da, güvenlik yetersizliği, rekreatif alanların bulunduğu yerlerdeki çevre kirliliği, gerekli ekipman eksikliği, hijyen eksikliği ve rekreatif alanların kalabalık olması gibi sorunların olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca bizim çalışmamıza paralel olarak Kahramanmaraş da gelir seviyesi yüksek olan ailelerin daha çok rekreatif alanlara gittikleri ve gidilen alanların beklentiyi karşılayamadığı belirtilmiştir (Sandal ve Karademir, 2013). Akten'in Isparta ilinde ki rekreatif alanlar üzerine yaptığı çalışmada rekreasyon kaynaklarının nitelik ve nicelik olarak yeterli olmadığı ve şehir insanlarının rekreasyon ihtiyaçlarını karşılayamadığı anlaşılmıştır. Ayrıca katılımcıların rekreatif alanlarının yerlerinin de bilmedikleri belirtilmiştir (Akten, 2003). Koçyiğit ve Yıldız'ın Konya ilinde yaptığı çalışmada ise artan nüfus ile birlikte rekreatif alanlara daha fazla önem verilmesi gerektiği ve mevcut olan tesislerinde yenilenmesi gerektiği belirtilmiştir (Koçyiğit ve Yıldız, 2014).

Rekreatif alanların ihtiyaçlarının giderilmesi ve gerekli donanımlarının sağlanmasında en büyük sorumluluğun belediyelere ait olduğu düşünülmektedir. Zorba ve arkadaşları (2006), Muğla yerel yönetiminin rekreatif alanlara ve faaliyetlere karşı tutumları üzerinde yaptığı çalışmada personel ve tesislerin yetersiz olduğunu ortaya koymuştur.

Rekreatif tesisleri kullanan üniversite öğrencileri ile ilgili yapılan bir çalışmada ise tesis,

ulaşım ve hizmet yetersizliğinin bulunduğu vurgulanmıştır (Demirel ve Harmandar, 2008).

Çalışmada, rekreatif alanların kullanımında ve bu alanları kullananların memnuniyetinde medeni durum ve cinsiyet değişkenine bağlı anlamlı bir fark görülmezken, yüksek gelir ve meslek değişkenlerine bağlı anlamlı bir fark olduğu söylenebilir. Elde edilen verilere göre, kamu sektöründe çalışanlar ve gelir durumu yüksek olanların rekreatif alanlardan beklentisinin fazla olduğu ve bu bağlamda Osmaniye’de bulunan rekreatif alanları buna göre değerlendirdikleri, gelir seviyesi daha düşük olanların ise rekreatif alanların sunduğu imkanlardan daha memnun oldukları söylenebilir.

KAYNAKLAR

1. **Akten, M.** (2003). Isparta İlindeki Bazı Rekreasyon Alanlarının Mevcut Potansiyellerinin Belirlenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi Seri: A, Sayı: 2:115-132
2. **Badrić, M., Krističević, T., & Krakan, I.** (2016). Leisure-time physical activity and physical fitness among Croatian children: a cross-sectional study. *Acta Kinesiologica*, 10:7-14.
3. **Block ME.** (1999). Did We Jump on the Wrong Bandwagon? Problems with Inclusion in Physical Education. *Academic Research Library, USA*
4. **Buckworth J, Dishman RK.** (2002). Exercise Psychology. *Human Kinetics, IL.*
5. **Coleman D, Iso-Ahola SE.** (1993). Leisure and health: The role of social support and self-determination. *J Leisure Res*, 25:111-128
6. **Deci EL, RM.** (1985). Ryan, Intrinsic motivation and self-determination in human behavior. *Plenum Press, New York.*
7. **Demirel, M., Harmandar, D.** (2008). Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılımlarında Engel Oluşturabilecek Faktörlerin Belirlenmesi. 10th International Sport Sciences Congress Proceedings-1 p 234. Bolu
8. **Gill DL.** (1986). Psychological Dynamicsof Sport Ilionois. *Human Kinetics Publishers.*
9. **Gümüş, H. & Özgül, S. A.** (2017). Development of scales for barriers to participation and preference factors in the use of recreation area. *Journal of Human Sciences*, 14(1), 865-882.
10. **Homas L. McKenzie, Noe C. Crespo, Barbara Baquero, John P. Elder.** (2010). Leisure-Time Physical Activity in Elementary Schools: Analysis of Contextual Conditions. *Journal of School Health* 2010 Vol:80 No:10:470-477
11. **Isufi F,** (2008). Recreation areas, Monoscript for students, *Socio-economical models in the area. FMNS, Prishtina*
12. **Kara, F., Demirci, A., Kocaman, S.** (2008). Şehir Coğrafyası Açısından Bir Araştırma: İstanbul’un Açık Rekreasyon Alanlarını Değerlendirilmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 18:76-95
13. **Karaküçük S.** (1995). Rekreasyon, Boş Zamanları Değerlendirme, Kavram Kapsam ve Bir Araştırma. *Seren Matbaacılık Yayınları*, s.5-6, Ankara.
14. **Kirkcaldy BD, Shephard RJ, Siefen RG.** (2002). The relationship between physical activity and self-image and problem behaviour among adolescents. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*, 37:544-550.
15. **Koçer H.A.** (1980). Eğitim Tarihi 1 (İlk Çağ). *Ankara Üniversitesi Yayını*, s. 18-22, Ankara.
16. **Koçyiğit, M., Yıldız, M.** (2014). Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Uygulamaları: Konya Örneği. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2:211-223
17. **Kraus R.Ç.** (1985). *Recreation Programe Planning Today.* Scoot, Foresman and Company, London.
18. **Long BC.** (1993). A cognitive perspective on the stress-reducing effects of physical exercise. In *Exercise Psychology: The Influence of Physical Exercise on Psychological Processes.* Seraganian P Ed., Wiley, New York.
19. **Mobley, T. A.** (2006). Yerel Yönetimlerin Halkın Rekreasyon ve Park İhtiyaç ve Hizmetlerini Karşılamadaki Rolü. *Sağlıklı Kentler Birliği Sempozyumu. Eskişehir.*
20. **Sandal, EK., Karademir, N.** (2013). Kahramanmaraş İlindeki Gününbirlik Rekreasyon Alanlarının Potansiyelinin Belirlenmesi ve Kullanımı İle İlgili Sorunlar. *Türk Coğrafya Dergisi*, Sayı 60: 25-36

21. **Sari I.** (2012). The relationship between psychological well-being and the satisfaction of the basic psychological needs in university students. *Ener Educ Sci Tech-B.*, 4:1969–1978.
22. **Soyer, F., Koç, M., Sari, AH., Sari, İ., Eskiler, E., Kurtiç, N.** (2012). The effect of psycho-social oriented recreative activities on adjustment disorder experienced after trauma (In children aged 7-13). *Energy Education Science and Technology Part B: Social and Educational Studies, Special Issue:* 1009-1012
23. **Wijndaele K, Matton L, Duvigneaud N, Lefevre J, Bourdeauhij ID, Duquet W.** (2007) Association between leisure time physical activity and stress, social support and coping: a cluster-analytical approach. *Psychol Sport Exerc*, 8:425–440.
24. **Ulaş, M., ve Ayan, S.** (2017). Rekreatif Alanları Değerlendirme Ölçeği (RADÖ): Geçerlik Güvenirlilik Çalışması. X. Uluslararası Balkan Spor Bilimleri Kongresi'nde sunulan bildiri, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
25. **Zorba, E., Zorba, E., Kesim, Ü., Ağlönü, A., Cerit, E.** (2006). Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeylerinin Belirlenmesi (Muğla Üniversitesi Örneği). 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı sh.43-48. Muğla.

